

ที่ ศธ ๐๓๐๕/ ๕๐๒๒

กระทรวงศึกษาธิการ

กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เสนอความเห็นร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/ว(ล) ๒๗๗๐๕ ลงวันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่าประธานคณะกรรมการอิสระเพื่อการปฏิรูปการศึกษาได้เสนอร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรี จึงขอให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ความละเอียดดังแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงศึกษาธิการ ได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. การพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นเรื่องที่หลายประเทศให้ความสำคัญ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ทำให้ผลของการลงทุนคุ้มค่าที่สุดต่อการสร้างรากฐานของชีวิต เป็นวัยที่พัฒนาการด้านสมองและการเรียนรู้เป็นไปอย่างรวดเร็วที่สุด ส่งผลให้บุคคลเติบโตขึ้นเป็นพลเมืองที่ดีและมีคุณภาพ ซึ่งในการจัดการศึกษาและการพัฒนาเด็กปฐมวัยจำเป็นต้องกำหนดให้มีมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดี โดยเริ่มตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา ตลอดจนคุณภาพการจัดบริการในการเลี้ยงดู ดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย และการสร้างโอกาสเข้าถึงบริการสาธารณะทั้งด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านสังคม รวมถึงระบบฐานข้อมูลกลางด้านเด็กปฐมวัย ที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในพระราชบัญญัติดังกล่าวได้มีการกำหนดประเด็นสำคัญข้างต้นไว้ครอบคลุมแล้ว

อย่างไรก็ตาม มีประเด็นการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคที่ยังไม่ได้ระบุไว้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้ระบุไว้ในมาตรา ๕๔ ที่รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษา และรัฐต้องดำเนินการให้ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการศึกษาตามความถนัดของตน โดยให้จัดตั้งกองทุนเพื่อใช้ในการช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการศึกษา ซึ่งขณะนี้ได้มีการจัดตั้งกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษาแล้ว ดังนั้น ควรพิจารณาถึงความเชื่อมโยงในการดำเนินการพัฒนาเด็กปฐมวัยกับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาผ่านกลไกของกองทุนดังกล่าวด้วย

๒. การดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศไทยในปัจจุบันมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ การดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัยในภาพรวมในช่วงที่ผ่านมาจึงยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร และขาดการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ดังนั้น จึงควรมีหน่วยงานกลางทำหน้าที่บริหารจัดการเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความเป็นเอกภาพ เพื่อให้เกิดการบูรณาการการทำงานร่วมกันที่มีประสิทธิภาพ ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน รวมถึงการติดตาม

/ประเมินผล...

ประเมินผลด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัยอย่างเป็นระบบ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยของประเทศในภาพรวมให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ระบุการจัดตั้งหน่วยงานกลางไว้แล้ว แต่การจัดตั้งหน่วยงานกลางควรคำนึงถึงรูปแบบที่เหมาะสม และไม่เป็นการซ้ำซ้อนและภาระงาน โดยอาจรวมหน่วยงานที่ทำภารกิจการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งมีอยู่แล้วในหน่วยงานต่างๆ เข้าด้วยกันเพื่อดำเนินการให้เป็นเอกภาพ

๓. ควรมีการพิจารณาทบทวนความหมายและความสอดคล้องเชื่อมโยงของข้อความหรือถ้อยคำที่ปรากฏอยู่ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ อย่างรอบคอบ และเป็นเอกภาพตลอดทั้งฉบับ ดังนี้

มาตรา ๔ ระบุว่า

“การพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า การดูแล พัฒนา และการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย หญิงมีครรภ์ และบุคคลในครอบครัวเด็กปฐมวัย และ

“สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย” หมายความว่า หน่วยงาน หรือองค์กรที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือเอกชน บรรดาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทางการศึกษา ไม่ว่าจะเรียกชื่อว่าอย่างไร และไม่จำเป็นต้องได้รับประโยชน์ตอบแทนหรือไม่

มาตรา ๗ เด็กปฐมวัยต้องได้รับการดูแล พัฒนา และจัดการเรียนรู้...

มาตรา ๑๐ เพื่อให้การพัฒนาของเด็กปฐมวัยบรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ... การรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ...

ตามบทบัญญัติของร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ประเด็นข้อสังเกต คือ การที่กฎหมายกำหนดให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ หน่วยงานหรือองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยทางการศึกษา จะทำให้เกิดความเข้าใจคลาดเคลื่อนและสับสนได้ว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีความครอบคลุมหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยประเภทใดบ้าง ประกอบกับมาตรา ๑๐ มีการระบุข้อความถึงการรับเด็กปฐมวัยเพื่อเข้ารับการพัฒนาในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ นั้น หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ สามารถรับเด็กปฐมวัยเข้ารับการพัฒนาได้ด้วย ซึ่งกรณีเช่นนี้ อาจทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไม่ถูกต้องของบุคคล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้

๔. ควรตรวจสอบความถูกต้องของถ้อยคำ หรือข้อความที่นำมาใช้ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้ถูกต้องกับข้อเท็จจริง เช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ใช้ แผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น

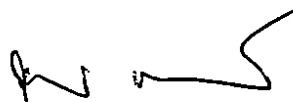
๕. ในเอกสารประกอบคำชี้แจงใช้คำว่า “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” ซึ่งในภาษาอังกฤษ ในหน้า ๕ องค์กร UNESCO ใช้คำว่า Early childhood care and education และในหน้า ๒๒ World Bank ใช้คำว่า Early childhood Development ในภาษาไทยสามารถใช้คำเดียวกัน คือ “การพัฒนาเด็กปฐมวัย” ได้หรือไม่ หรือของ UNESCO ใช้ภาษาไทยคำว่า “การจัดการศึกษาปฐมวัย” แทน

๖. ควรทบทวนความหมาย “เด็กปฐมวัย” เนื่องจากในร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดความหมาย “เด็กปฐมวัย” หมายถึง “บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่าแปดปีบริบูรณ์ไม่ว่าจะมีสัญชาติใด และให้หมายความรวมถึงทารกในครรภ์มารดาตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงก่อนคลอดด้วย” ซึ่งแตกต่างจากความหมาย “เด็กปฐมวัย” ในประเทศไทย ที่ได้มีการให้คำจำกัดความไว้หลากหลาย แต่โดยส่วนใหญ่หมายถึงเด็กก่อนอายุ ๖ ปีบริบูรณ์ หรือก่อน

เข้าประถมศึกษาปีที่ ๑ “เด็กปฐมวัย” ตามความหมายในร่างพระราชบัญญัตินี้ จะครอบคลุมไปถึงเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๒ ด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้อง เชื่อมโยงการดำเนินงานของหน่วยปฏิบัติในแต่ละระดับ และในเอกสารหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบความจำเป็นในการตราพระราชบัญญัติ ในหน้า ๔ ข้อ ๑.๕ (๒) ควรใช้คำว่า เด็กปฐมวัยตั้งแต่ ๓ ปีขึ้นไป ได้รับโอกาสในการดูแล

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
โทร. ๐ ๒๖๖๘ ๗๑๒๓ ต่อ ๒๕๑๒, ๒๕๑๓
โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๑๑๒๙
e-mail: earlych.oec@gmail.com